

تعیین و ارزیابی عوامل مؤثر بر کیفیت گزارشگری مالی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

ناصر نورخدایی

گروه حسابداری، واحد خرم آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، خرم آباد، ایران

چکیده

گزارشهای مالی از مهمترین منابع اطلاعاتی است که هدف آن فراهم کردن اطلاعات لازم برای تصمیمگیریهای اقتصادی صحیح و منطقی است و در نهایت توسعه اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی را به ارمغان می آورد. این گزارشها بخش اعظمی از نیاز اطلاعاتی بازار سرمایه را تأمین می کند. مهمترین هدف این تحقیق در واقع شناسایی و ارزیابی عواملی بود که بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیرگذارند. در آزمون فرضیات، تأثیر عوامل مربوط به هزینههای محرمانه، عوامل مربوط به مدیریت و عوامل مربوط به ویژگیهای شرکت بر کیفیت گزارشگری مالی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی شد. برای آزمون فرضیهها از آزمونهای تک متغیره شامل آزمون همبستگی و آزمون تفاوت میانگینها و آزمونهای چند متغیره طبقه بندی شده و یکپارچه بر مبنای مدل پروبیت استفاده شد. دوره زمانی تحقیق از سال ۱۳۸۷ تا سال ۱۳۹۲ بود. نتایج آزمونهای تک متغیره فرضیهها نشان داد که کیفیت گزارشگری مالی (محتوای اطلاعاتی اجزای سود عملیاتی حسابداری برای پیشبینی جریانهای نقدی عملیاتی آینده) با حاشیه سودآوری و کارایی مدیریت رابطه مثبت و با رقابت در بازار محصول، محافظه کاری مدیریت، اندازه، سرمایه بر بودن فعالیت، چرخه عملیاتی و پیچیدگی محیط فعالیت رابطه منفی دارد. در آزمونهای تک متغیره بین کیفیت گزارشگری مالی با فرصت های رشد، تمرکز مالکیت، ساختار هیئت مدیره، مالکیت اعضای هیئت مدیره، صداقت مدیریت و اهرم مالی رابطه ای مشاهده نگردید. همچنین با استفاده از آزمونهای چند متغیره طبقه بندی شده و یکپارچه پروبیت، الگوهایی ارائه گردید که از طریق عوامل مرتبط با هزینههای محرمانه، مدیریت، و ویژگیهای شرکت، هم به صورت مجزا و هم به صورت یکپارچه، امکان پیشبینی کیفیت گزارشگری مالی برای دوره آینده را به ترتیب با توان تبیین ۱۲/۵ درصد، ۱۹/۷ درصد، ۱۷/۳ درصد و ۴۳/۲ درصد فراهم می کند. این الگوها مبتنی بر توزیع احتمال نرمال استاندارد (CDF) بود و احتمال گزارشگری مالی با کیفیت برای دوره آینده را برآورد می کرد.

واژه های کلیدی: هزینه های محرمانه، مدیریت، ویژگی های شرکت، کیفیت گزارشگری مالی، بورس اوراق بهادار

مقدمه

بازار سرمایه به عنوان موتور محرکه اقتصاد بر محور اطلاعات قرار دارد. جریان درست اطلاعات در این بازار منجر به اتخاذ تصمیمات صحیح و منطقی از سوی مشارکت کنندگان می شود و در نهایت، توسعه اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی را به ارمغان می آورد. گزارش های مالی از مهم ترین منابع اطلاعاتی است که هدف آن فراهم کردن اطلاعات لازم برای تصمیم گیری های اقتصادی است و بخش اعظمی از نیاز اطلاعاتی بازار سرمایه را تأمین می کند. متأسفانه در سال های پایانی قرن بیستم میلادی و در آستانه ورود به قرن بیست و یکم، ورشکستگی شرکت های عظیم نظیر انرون، وردکام، آدلفی، سیسکو، لیوسنت و زیراکس، سیستم گزارشگری مالی را با بحران مواجه کرد. ورشکستگی چنین شرکت هایی باعث نشانه رفتن انگشت اتهام به سوی حسابداری و گزارشگری مالی شد، به طوری که در موارد متعدد از این وقایع به عنوان رسوایی حسابداری یاد شد. اما این خاتمه کار نبود، بلکه سیستم گزارشگری مالی به دلیل خدشه دار شدن اعتبار آن، همواره در جلب اعتماد عمومی با بحران هایی مواجه شد (بولو، ۱۳۸۶). افزایش شمار تقلب ها که با ورشکستگی شرکت های بزرگ درهم آمیخته بود، نگرانی هایی را درباره کیفیت گزارش های مالی به همراه داشت. حرفه حسابداری و حسابرسی در راستای چاره جویی در این خصوص به تدبیر راهکارهایی همت گمارد. تغییر رویکرد تدوین استانداردهای حسابداری از استانداردهای مبتنی بر قواعد به استانداردهای مبتنی بر اصول، تأکید بر استقلال حسابرسان و حاکمیت شرکتی برای حمایت از منافع سهامداران جزء و تنظیم مقررات انتظامی حرفه حسابداری و حسابرسی از جمله تدابیر اتخاذ شده برای جلب اعتماد عمومی بود. از سوی دیگر، صاحب نظران و اندیشمندان دانشگاهی نیز به سهم خود، سمت و سوی تحقیقات تجربی را به کیفیت گزارشگری مالی و اثرات آن بر بازار سرمایه سوق دادند تا بلکه بتوانند در این خصوص نقش مفیدی را ایفا نمایند. در حال حاضر در ارتباط با کیفیت گزارشگری مالی و اندازه گیری آن و نیز تأثیر دستورالعمل ها و استانداردهای حسابداری بر کیفیت گزارشگری مالی تحقیقاتی در حال انجام است. بسیاری از، این تحقیقات، کیفیت گزارشگری مالی شرکت ها را با دیدگاه رویکرد رویدادی صرفاً به استانداردها و رهنمودهای حسابداری و گزارشگری مالی نسبت داده و درصدد تبیین کیفیت گزارشگری مالی از منظر دستورالعمل های بیرونی ناظر بر آن برآمده اند. اما با وجود مکانیسم های نظارتی یکسان برای گزارشگری مالی شرکت ها، به نظر می رسد کیفیت گزارشگری مالی آن ها یکسان نیست و این امر بیانگر آن است که احتمالاً عوامل دیگری وجود دارد که باعث ایجاد تفاوت در کیفیت گزارشگری مالی شرکت ها می گردد. این تحقیق چشم انداز جدیدی را به موضوع کیفیت گزارشگری مالی می گشاید و با درونزا فرض نمودن کیفیت گزارشگری مالی، تلاش می کند عوامل مؤثر بر آن را شناسایی و ارزیابی نماید. امید

است شناخت و آگاهی از این عوامل، گامی در جهت شفافیت و کارایی بازار سرمایه، تخصیص بهینه منابع، توسعه اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی باشد

روش تحقیق

این تحقیق از نوع پژوهش‌های اثباتی حسابداری است که به صورت تجربی به شناسایی عوامل مرتبط با کیفیت گزارشگری مالی می‌پردازد. روش تحقیق علی-مقایسه‌ای و همبستگی است. این روش تحقیق به محقق اجازه می‌دهد رابطه متغیرهای مختلف با یک پدیده را مورد آزمون قرار دهد و علل احتمالی وقوع و تغییرات آن را شناسایی و زمینه‌های ایجاد مدل‌ها و الگوهای تبیین و پیش‌بینی پدیده‌ها و رویدادها را فراهم نماید.

روش جمع‌آوری اطلاعات

در این پژوهش به منظور گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای از نوع اسنادی استفاده گردید. بدین گونه که اطلاعات مورد نیاز جهت ادبیات پژوهش و مبانی نظری آن از طریق مطالعه کتب، مجلات و مقالات معتبر و اینترنت جمع‌آوری گردیده و اطلاعات و داده‌های آماری مورد نیاز جهت آزمون فرضیه‌ها نیز از طریق سازمان بورس اوراق بهادار تهران گردآوری شده است.

جامعه آماری این تحقیق شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. کیفیت اطلاعات و امکان دسترسی به اطلاعات گزارش‌های مالی و اطلاعات بازار از جمله دلایل انتخاب جامعه آماری است. با در نظر گرفتن ماهیت متغیرهای تحقیق، شرایط لازم جهت انتخاب نمونه به شرح زیر ارائه گردید:

۱. شرکت مورد نظر، قبل از تاریخ ۱۳۸۷/۱/۱ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته باشد.

۲. شرکت مورد نظر، سرمایه‌گذاری، بیمه و املاک نباشد.

۳. شرکت مورد نظر، در دوره زمانی تحقیق زیان ده نباشد.

۴. به منظور رعایت همسانی تاریخ گزارشگری و حذف اثرات فصلی، دوره مالی آن منتهی به پایان سال شمسی باشد.

۵. شرکت موردنظر، در دوره زمانی تحقیق فعالیت مستمر داشته و سهام آن مورد معامله قرار گرفته باشد.

۶. اطلاعات موردنظر این تحقیق در دسترس باشد.

با اعمال شرایط فوق، تعداد ۶۲ شرکت از ۱۰ صنعت باقی ماند که تمام آنها به عنوان نمونه مورد مطالعه در این تحقیق انتخاب شدند. دوره زمانی تحقیق از سال ۱۳۸۷ تا سال ۱۳۹۲ است. این تحقیق را بر اساس چگونگی به دست آوردن داده‌های موردنظر می‌توان در زمره تحقیقات کاربردی به شمار آورد. برای آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های تک متغیره شامل آزمون همبستگی و آزمون تفاوت میانگین‌ها و آزمون‌های چند متغیره طبقه‌بندی شده و یکپارچه بر مبنای مدل پروبیت استفاده می‌شود.

یافته ها

آزمون یکپارچه تأثیر عوامل مربوط به هزینه‌های محرمانه، مدیریت، و ویژگی‌های شرکت بر کیفیت گزارشگری مالی

جدول نتایج برازش مدل پروبیت برای آزمون یکپارچه تأثیر عوامل مربوط به هزینه‌های محرمانه، مدیریت، و ویژگی‌های شرکت بر کیفیت گزارشگری مالی را نشان می‌دهد. بر طبق این جدول، از عوامل یکپارچه، رقابت در بازار محصول، حاشیه سودآوری، تمرکز مالکیت، کارایی مدیریت، اندازه، سرمایه‌بر بودن فعالیت و چرخه عملیاتی به عنوان متغیرهای تأثیرگذار بر کیفیت گزارشگری مالی است. اما ضریب متغیرهای فرصت‌های رشد، ساختار هیئت‌مدیره، مالکیت اعضای هیئت‌مدیره، محافظه‌کاری مدیریت، صداقت مدیریت، اهرم مالی و پیچیدگی محیط فعالیت معنی‌دار نیست. آماره LR مربوط به الگوی یکپارچه تعیین عوامل مؤثر بر کیفیت گزارشگری مالی برابر با ۲۵۹/۳۲۳ و سطح معنی‌داری آن برابر با ۰/۰۰۰ است و بنابراین با اطمینان ۹۹٪ می‌توان ادعا نمود که این الگو معنی‌دار و از اعتبار لازم برخوردار است. همچنین ضریب تعیین مک فادن این الگو برابر با ۰/۴۳۲ است و این بدان معنی است که متغیرهای مربوط به هزینه‌های محرمانه، مدیریت و ویژگی‌های شرکت، در مجموع توان تبیین ۰/۴۳۲ از تغییرات کیفیت گزارشگری مالی را دارند. نتایج آزمون نیکویی برازش (آزمون‌های H-L و اندروز) نیز نشان می‌دهد که الگوی مزبور از برازش خوبی برخوردار است. آزمون توزیع جملات پس‌ماند نشان می‌دهد که جملات پس‌ماند این الگو از توزیع نرمال برخوردار است. در هر یک از الگوهای برازش شده، پس از محاسبه مقدار متغیر وابسته (کیفیت گزارشگری مالی) که در ازای مقادیر معینی از متغیرهای

مستقل انجام شد، به جدول توزیع احتمال نرمال استاندارد (CDF) مراجعه شده و احتمال مربوط به آن (گزارشگری مالی باکیفیت) برای دوره آینده به دست آمد.

جدول تأثیر عوامل مربوط به هزینه‌های محرمانه، مدیریت، و ویژگی‌های شرکت بر کیفیت گزارشگری مالی

متغیر	علامت اختصاری	ضریب	آماره Z	سطح معنی‌داری	تایید یا رد فرضیه
حاشیه سودآوری	PROF	۴/۲۰۷	۵/۱۲۸	۰/۰۰۰	عدم رد فرضیه H ₁
رقابت در بازار محصول	PRMC	-۵/۶۸۱	-۵/۸۷۴	۰/۰۰۰	عدم رد فرضیه H ₁
فرصت‌های رشد	GROP	-۰/۰۰۴	-۱/۲۸۶	۰/۱۳۴	عدم رد فرضیه H
تمرکز مالکیت	OWCO	۱/۴۹۷	۳/۰۳۹	۰/۰۰۴	عدم رد فرضیه H ₁
کارایی مدیریت	MAEF	۱/۷۵۹	۶/۷۶۰	۰/۰۰۰	عدم رد فرضیه H ₁
صداقت مدیریت	MAFA	-۰/۰۳۸	-۰/۲۳۱	۰/۷۹۴	عدم رد فرضیه H
ساختار هیئت‌مدیره	BODS	۰/۲۸۵	۰/۵۴۷	۰/۴۸۰	عدم رد فرضیه H
محافظه‌کاری مدیریت	MACO	-۰/۱۳۸	-۰/۱۶۸	۰/۸۷۰	عدم رد فرضیه H
مالکیت اعضای هیئت‌مدیره	BODO	۰/۱۰۵	۰/۳۴۲	۰/۷۹۸	عدم رد فرضیه H
اهرم مالی	FILE	-۰/۵۰۷	-۰/۷۹۴	۰/۳۴۷	عدم رد فرضیه H
چرخه عملیاتی	OPCY	-۰/۰۰۷	-۴/۳۴۷	۰/۰۰۰	عدم رد فرضیه H ₁
سرمایه‌بر بودن فعالیت	CAIN	-۲/۱۲۸	-۴/۳۲۸	۰/۰۰۰	عدم رد فرضیه H ₁
اندازه	SIZE	-۰/۳۷۶	-۵/۸۹۱	۰/۰۰۰	عدم رد فرضیه H ₁
پیچیدگی محیط فعالیت	COBU	-۰/۱۴۲	-۰/۸۴۷	۰/۳۵۴	عدم رد فرضیه H
مقدار ثابت	C	۱۳/۲۳۷	۵/۴۵۷	۰/۰۰۰	

LR آماره	۲۵۹/۳۲۳	H-L آماره	۴/۳۵۱
سطح معنی داری	۰/۰۰۰	سطح معنی داری	۰/۶۹۲
LR آماره	(عدم رد فرضیه H ₁)	H-L آماره	(عدم رد فرضیه H)
ضریب تعیین مک فادن	۰/۴۳۲	آماره اندروز	۷/۷۳۹
میانگین توزیع جملات پسماند	۰/۰۰۱	سطح معنی داری	۰/۵۹۲
انحراف معیار توزیع جملات پسماند	۱/۰۰۱	آماره اندروز	(عدم رد فرضیه H)

خسختجنتایج نهایی آزمون فرضیات

گروه فرضیات	فرضیه		نتایج
عوامل مربوط به هزینه های محرمانه	اول	فرصت های رشد	رد فرضیه
	دوم	رقابت در بازار محصول	تایید فرضیه
	سوم	حاشیه سود آوری	تایید فرضیه
	چهارم	تمرکز مالکیت	تایید فرضیه
عوامل مربوط به مدیریت	اول	ساختار هیئت مدیره	رد فرضیه
	دوم	مالکیت اعضای هیئت مدیره	رد فرضیه
	سوم	محافظه کاری مدیریت	تایید فرضیه
	چهارم	کارایی مدیریت	تایید فرضیه
	پنجم	صداقت مدیریت	رد فرضیه
عوامل مربوط به ویژگی های شرکت	اول	اندازه	تایید فرضیه
	دوم	سرمایه بر بودن فعالیت	تایید فرضیه
	سوم	چرخه عملیاتی	تایید فرضیه
	چهارم	اهرم مالی	تایید فرضیه

رد فرضیه	پیچیدگی محیط فعالیت	پنجم	
----------	---------------------	------	--

نتایج آزمون‌های تک متغیره فرضیه‌ها نشان می‌دهد کیفیت گزارشگری مالی (محتوای اطلاعاتی اجزای سود عملیاتی حسابداری برای پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آینده) با حاشیه سودآوری و کارایی مدیریت رابطه مثبت و با رقابت در بازار محصول، محافظه‌کاری مدیریت، اندازه، سرمایه‌بر بودن فعالیت، چرخه عملیاتی و پیچیدگی محیط فعالیت رابطه منفی دارد. در آزمون‌های تک متغیره بین کیفیت گزارشگری مالی با فرصت‌های رشد، تمرکز مالکیت، ساختار هیئت‌مدیره، مالکیت اعضای هیئت‌مدیره، صداقت مدیریت و اهرم مالی رابطه‌ای مشاهده نگردید. همچنین با استفاده از آزمون‌های چند متغیره طبقه‌بندی شده و یکپارچه پروبیت، الگوهای ارائه گردید که از طریق عوامل مرتبط با هزینه‌های محرمانه، مدیریت، و ویژگی‌های شرکت، هم به صورت مجزا و هم به صورت یکپارچه، امکان پیش‌بینی کیفیت گزارشگری مالی برای دوره آینده را به ترتیب با توان تبیین ۱۲/۵ درصد، ۱۹/۷ درصد، ۱۷/۳ درصد و ۴۳/۲ درصد فراهم می‌کند. این الگوها مبتنی بر توزیع احتمال نرمال استاندارد (CDF) است و احتمال گزارشگری مالی با کیفیت برای دوره آینده را برآورد می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری:

بررسی نتایج آزمون فرضیات این تحقیق با نتایج تحقیقات مشابه خارجی و داخلی صورت گرفته درباره کیفیت گزارشگری مالی به طور خلاصه به شرح زیر می‌باشد.

عوامل مربوط به هزینه‌های محرمانه

نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان فرصت‌های رشد شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات کوهن (۲۰۰۴) و کدخدایی و صابری (۱۳۸۱) مشابه بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان رقابت در بازار محصول شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات ورکچیا (۱۹۸۳) مشابه بود. درعین حال نتایج حاصله با مطالعات دروگ و استاگتون (۱۹۹۰)، هریس (۱۹۹۸) و کوهن (۲۰۰۴) مغایر بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان حاشیه سودآوری شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات لنگ و لاند هولم (۱۹۹۳) مشابه بود. درعین حال نتایج حاصله با مطالعات پیوتراسکی (۲۰۰۳) و کوهن (۲۰۰۴) مغایر بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه میزان تمرکز مالکیت شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات کوهن (۲۰۰۴) مشابه بود. درعین حال نتایج حاصله با مطالعات برادران و رضایی (۱۳۸۷) مغایر بود.

عوامل مربوط به مدیریت

نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین ساختار هیئت مدیره شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات کلین (۱۹۹۸)، وفس (۲۰۰۰) و مشایخ و اسماعیلی (۱۳۸۵) مشابه بود. درعین حال نتایج حاصله با مطالعات بیسلی (۱۹۹۶) و دیجو و دیگران (۱۹۹۶) مغایر بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان مالکیت اعضای هیئت مدیره شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات مشایخ و اسماعیلی (۱۳۸۵) مشابه بود. درعین حال نتایج حاصله با مطالعات جنسن و مک لینگ (۱۹۷۶)، وارفیلد و دیگران (۱۹۹۵) و یو (۲۰۰۶) مغایر بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان محافظه کاری مدیریت شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات لو و زرووین (۱۹۹۹) و پنمن و ژنگ (۲۰۰۲) مشابه بود. درعین حال نتایج حاصله با مطالعات باسو (۱۹۹۷)، چن و دیگران (۲۰۰۵) و بالاجندران و موهنرم (۲۰۰۴) مغایر بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان کارایی مدیریت شرکت و کیفیت گزارشگری

مالی با تحقیقات دمرجیان و دیگران (۲۰۰۶) مشابه بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان صداقت مدیریت

شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات وفس (۲۰۰۰) و چن و دیگران(۲۰۰۴) مغایر بود.

عوامل مربوط به ویژگی های شرکت

نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان اندازه شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات واتز و زیمرمن

(۱۹۷۸)، مایرز و اسکینر (۲۰۰۲)، نلسون و دیگران (۲۰۰۲) مشابه بود. درعین حال نتایج حاصله با مطالعات کوهن

(۲۰۰۴) و نوروش و دیگران (۱۳۸۵) مغایر بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان سرمایه بر بودن فعالیت

شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات هاگرمن و زیمسکی (۱۹۷۹) مشابه بود. درعین حال نتایج حاصله با

مطالعات کوهن (۲۰۰۴) مغایر بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان چرخه عملیاتی شرکت و کیفیت

گزارشگری مالی با تحقیقات دیچو و دیگران (۱۹۹۸)، دیچو و دیچو (۲۰۰۲) و کوهن (۲۰۰۴) مشابه بود. درعین

حال نتایج حاصله با مطالعات نوروش و دیگران (۱۳۸۵) مغایر بود. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان اهرم

مالی شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با تحقیقات دیکین (۱۹۷۹)، دالیوال (۱۹۸۰)، هاگرمن و زیمسکی

(۱۹۸۱)، کوهن (۲۰۰۴) و گراهام و دیگران (۲۰۰۵) مطابقت داشت. نتیجه حاصل از بررسی رابطه بین میزان

پیچیدگی محیط فعالیت شرکت و کیفیت گزارشگری مالی با مطالعات کوهن (۲۰۰۴) مغایر بود.

منابع و مأخذ

- ابراهیمی کردلر، علی، (۱۳۸۶)، نظام راهبری شرکت و نقش سهامداران نهادی در آن. دانش و پژوهش حسابداری، سال سوم، شماره ۸.
- برادران، رسول و عباس رضایی، (۱۳۸۷)، بررسی تأثیر ترکیب سهامداران بر محتوای اطلاعاتی سود شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز.
- بولو، قاسم، (۱۳۸۶)، هزینه حقوق صاحبان سهام و ویژگی‌های سود. رساله دکتری، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران.
- ثقفی، علی و جواد رضازاده، (۱۳۸۲)، زمینه فرهنگی رفتار حرفه‌ای حسابداران. مطالعات حسابداری، شماره ۱.
- ریاحی بلکویی، احمد، (۲۰۰۰)، ترجمه: علی پارسایان (۱۳۸۱)، تئوری‌های حسابداری. دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- شباهنگ، رضا، (۱۳۸۱)، تئوری حسابداری، جلد اول، چاپ اول، انتشارات سازمان حسابرسی، تهران.
- کمیته تدوین استانداردهای حسابداری، (۱۳۸۶) استانداردهای حسابداری، چاپ نهم، انتشارات سازمان حسابرسی، تهران.
- مشایخ، شهناز و مریم اسماعیلی، (۱۳۸۵) بررسی رابطه بین کیفیت سود و برخی از جنبه‌های اصول راهبری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس تهران، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۵.
- نوروش، ایرج، امین ناظمی و مهدی حیدری، (۱۳۸۵)، کیفیت اقلام تعهدی و سود با تأکید بر نقش خطای برآورد اقلام تعهدی، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۳.

- Abdolmohammadi, M., R., Simnett, J. C., Thibodeau, and A. M. Wright, (۲۰۰۶), "Sell- Side Analyst's Reports and the Current External Reporting Model", Accounting Horizons ۲۰, ۴, ۳۷۵-۳۸۹.

- Balachandran, V. S., and P. S. Mohanram, (۲۰۰۴), “Conservatism and the Value Relevance of Financial Information”, Working Paper, Columbia Business School.
- Barth, M. E., D., Cram, and K., Nelson, (۲۰۰۱), “Accruals and the Prediction of Future Cash Flows”, the Accounting Review ۷۶،۲۵-۵۸.
- Barth, M. W. Beaver and W.Landsman, (۲۰۰۱), “The relevance of the value relevance literature for Financial accounting standard setting: Another view”, Journal of accounting and economics, No, ۳۱, pp ۷۷-۱۰۴.
- Barua, A. (۲۰۰۶). "Using the FASB'S qualitative characteristics in earning quality measures". Working paper.
- Barua, A., J., Legoria, and J. S., Moffitt, (۲۰۰۶), “Accruals Management to Achieve Earnings Benchmarks: A Comparison of Pre-managed Profit and Loss Firms”, Journal of Business Finance & Accounting ۳۳(۵) & (۶), ۶۵۳-۶۷۰.
- Cohen, A. D., (۲۰۰۴), “Financial Reporting Quality Choice: Determinants and Consequences”, A Dissertation , Northwestern University.
- Dechow, P.; Dichev, D., (۲۰۰۲). “The quality of accruals and earnings: the role of accrual estimation errors”, The Accounting Review, Vol ۷۷, pp ۳۵-۵۹.
- Dechow, P. (۱۹۹۴). "Accounting earnings and cash flows as measures of firm performance: The role of accounting accruals". Journal of Accounting and Economics. ۱۸ (۱): ۳-۴۲.
- Demerjian, P., B., Lev, and S., McVay, (۲۰۰۶), “Managerial Ability and Earnings Quality”, AAA Annual Meeting, University of Michigan.
- Fan, Q., and X. Zhang, (۲۰۰۵), “Conservatism and Accounting Information Quality”, Working Paper, University of California.
- FASB, (۲۰۰۶), conceptual framework – joint project of IASB and FASB , latest revision , www.fasb.com
- FASB, (۱۹۷۸), “Objectives of Financial Reporting by Business Enterprise”, Statement of Financial Accounting Concepts No. ۱.

- Francis , J, R. Lafond, P. Olsson, and K. Schipper, (۲۰۰۵), "The market pricing of accruals quality", Journal of accounting and Economics, ۳۹(۲) (forthcoming)
- Francis, J., R. Lafond, P. Olsson, and K. Schipper. (۲۰۰۵). "The market pricing of accruals quality". Journal of Accounting & Economics. ۳۹ (June): ۲۹۵-۳۲۷.
- Givoly, D. and Hayn, C. (۲۰۰۲). "Rising conservatism : implications for financial analysis", Financial Analysts, ۵۸(۱) , pp. ۵۶-۷۴
- Graham, R. J., C. R., Harvey, and S., Rajgopal, (۲۰۰۵), "The Economic Implications of Corporate Financial Reporting", Journal of Accounting & Economics ۴۰, ۳-۷۳.
- Hagerman, L. R., and E. M. Zmijewski, (۱۹۷۹), "Some Economic Determinants of Accounting Policy Choice", Journal of Accounting & Economics ۱, ۱۴۱ – ۱۶۱.
- Hermans, S., (۲۰۰۷), "Financial Information and Earnings Quality: A Literature Review", Working Paper, University of Namur.
- IASCF, (۲۰۰۷), "A Guide through International Financial Reporting Standards", IASCF Publication Department, United Kingdom, London.
- Jones, J. (۱۹۹۱). "Earnings management during import relief investigations". Journal of Accounting Research. ۲۹ (۲): ۱۹۳-۲۲۸.
- Kirschenheiter, M.; Melumad. N., (۲۰۰۴). "Earnings' quality and smoothing", working paper Columbia Business school, pp ۶۵.
- Kim, Y., C. Liu, and S. G., Rhee, (۲۰۰۳), "The Effects of Firm Size on Earnings Management," Working Paper, University of Hawaii.
- Mikhail, M.B, B.R. Walther and R.H.Willis, (۲۰۰۳), "Reactions to dividend changes conditional on earnings quality", Journal of accounting, auditing and finance, ۱۸(۱): ۱۲۱-۱۵۱.
- Miller, B. W. Paul, and Paul R. Bahnson, (۱۹۹۹), "Quality Financial Reporting: Why You Need it and How to Implement it", The Journal of Corporate Accounting and Finance/ Autumn.
- Ohlson, J.A. (۱۹۹۵). "Earnings, book values, and dividends in equity valuation", Contemporary accounting research, ۱۱(۲): ۶۶۱-۶۸۷.
- Penman, S.H. and X. Zhang, (۲۰۰۲), "accounting conservatism, the quality of earnings, and stock returns", the accounting review, ۷۷(۲): ۲۳۷-۲۶۴.

- Pergola, M. T., W. J., Gilbert, and A., Jenzarli, (۲۰۰۴), “ Effects of Corporate Governance and Board Equity Ownership on Earnings Quality”, Working Paper, University of Tampa.
- Rajgopal, S., and M. Venkatachalm, (۲۰۰۵), “Financial Reporting Quality and Idiosyncratic Return Volatility over the Last Four Decades”, Empirical Research, University of Washington.
- Sun, J., (۲۰۰۵), “Financial Reporting Quality, Capital Allocation Efficiency, Financing
- Revsine, L.; Collins, D.; Johnson, B., (۱۹۹۹), "Financial reporting and analysis", Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey, pp ۹۸۸.
- Richardson, S. (۲۰۰۳), "Earnings quality and short sellers", accounting Horizons, ۱۷ (supplement): ۴۹-۶۱.
- Schipper, K.; Vincent, L., (۲۰۰۳), "Earnings quality", Accounting Horizons, supplement, pp, ۹۷-۱۱۰.
- Sloan, (۱۹۹۶), "Do stock prices fully reflect information in accruals and cash flows about future earnings?", The Accounting Review, ۷۱ (۳) . pp, ۲۸۹-۳۱۵.
- Structure: An International Study”, A Dissertation, Shanghai University.
- Vafeas, N., (۲۰۰۰), “Board Structure and the Informativeness of Earnings”, Journal of Accounting and Public Policy ۱۹, ۱۳۹ – ۱۶۰.
- Verdi, S., (۲۰۰۶), “Financial Reporting Quality and Investment Efficiency”, A Dissertation, University of Pennsylvania.
- Watts, L. R., and J. L., Zimmerman, (۱۹۸۶), “Positive Accounting Theory”, Prentice Hall, New Jersey.
- White, G’ Sondhi, A.; Fried, D., (۲۰۰۳). The analysis and use of financial statements, John wiley and Sons, third edition, pp ۷۶۷.
- Wu, S., (۲۰۰۶), “Managerial Ownership and Earnings Quality”, Working Paper, University of British Columbia.